

סוכה פרק ראשון סוכה

ד:

עין משפט
גר מצוה

מסורת הש"ס

לא ב מי' פ'ד מ'ל
סוכה ל' ו' ט'ש"ס
א"ח ס' תל' טפ"ו :

רבינו חננאל

פחות ממשלשה טפחים בשרה. מאן קשיא לפי מה שפי' בקונ"ט כ"ש פרק שני דגיטין (דף טו:) גבי גידוד חמשה ומחצה חמשה אין מנטרפין דלם היה חרין עמוק חמשה ומקופו מחילה חמשה אין מנטרפין להיות בתוכו רשות היחיד הא' אשכחן הכל לענין סוכה דמנטרפין וכן פ'ק' דשבת (דף טו:) גבי בית דלין מוכי עשרה דלם חקק בו ארבעה על ארבעה על ארבעה חשיב כוליה רשות היחיד מיהו היהא איכא דלחום שחקק ארבעה עמוק עשרה ועוד מקשה רבינו תם מהא דלמר פ' במתא דעירובין (דף טז:) ובשבת פרק הורקן (דף טז:) דבור וחוליתיה מנטרפין לעשרה ועוד אמרין בטוף פרק כל גגות (עירובין ג:) גבי שמי חליות וז למעלה מנו ויש גידוד חמשה ומחילה חמשה דמורה רב מסדא בחמתיה האילן וזוהי פני עשרה עשרה טפחים, ויש בזה הכשר סוכה, סבר אביי למימר גוד אסיק מחיצתא, כלומר הבה בלבך כאילו חתכה וזוהי מחיצתא מזה העמוד, ודחה רבא ואמר בעיני מחיצות הכריות וליכא, הוה רבן עקיבא ד' קונדיסין וסיבך על גבן, ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין, ואסיבא איליא דרב הונא, פליגי באפסוק הגג והוא הדין על שפת הגג, ר' יעקב סבר גוד, פירוש משוך, מילשון ומשכיר ומתנוגגין נגודין, כלומר משוך אסיק מחיצתא, כדאמרון לעיל, ורבין סברי לא, א' והוא דפליגי בארץ, דהייקין מינה באפסוק הגג פליגי, להוריען כמו ר' יעקב דלעיל, כ' דלעיל, כ' דליתיה עדיף ליה, פירוש קונדיסין, קורות של עץ כגון עמודין דן, ואם יש עבים שאם יחקקו יש בהן טפח לכאן וטפח לכאן, וישמעונייהו ביה טפח טפח טפח טפח ליות אחרת וטפח ליות אחרת הסוכה, נידון כשני (יהומין) (עמורין), פירוש בלשון ון קורין לשים דין, נמצא פי' דיימרת שני עמודין, כלומר שני פסין ושל טפח טפח עמודין, הוה רבן עקיבא ד' קונדיסין וסיבך על גבן, ר' יעקב אומר ורואין כל שארץ יחקקו ויחלקו ויש בהן טפח לכאן וטפח לכאן, שיהו ביה טפח טפח דיימרי, שיהו ר' יעקב אומר דיימרי סוכה טפח, וחכמים אמרין עד שיהו שתי דפנות כהלכתן ושלישית אפי' טפח, וטפחות הן, פ' ספיקא ושיאניה גבוהה עשרה טפחים, אחר רב ד' יוחנן ור' הונא אמרי לה רב חביבא מתנו כולי סדר מועד, כל כי האי גוונא זוגא, וזאת חלופי חלופי ר' יוחנן ועיל ר' יוחנן, ארין ט' טפחים ומפורת טפח, הרי עשרה, וכתיב: ויערתי לך שם, כלומר יקו שסמאנו כי הארץ יש בו עשרה טפחים, וכתיב השמים שמים לה' ירחקין נתן כבני אדם, נמצא למעלה מארץ רשות אחרת.

ד' זל דל' ו'ה' ו'ה' ו'ה' ו'ה'
בבבבב אחריתו נתן כבן כבן
ד'יקין טפח.

פחות ממשלשה טפחים בשרה. מאן קשיא לפי מה שפי' בקונ"ט כ"ש פרק שני דגיטין (דף טו:) גבי גידוד חמשה ומחילה חמשה אין מנטרפין דלם היה חרין עמוק חמשה ומקופו מחילה חמשה אין מנטרפין להיות בתוכו רשות היחיד הא' אשכחן הכל לענין סוכה דמנטרפין וכן פ'ק' דשבת (דף טו:) גבי בית דלין מוכי עשרה דלם חקק בו ארבעה על ארבעה על ארבעה חשיב כוליה רשות היחיד מיהו היהא איכא דלחום שחקק ארבעה עמוק עשרה ועוד מקשה רבינו תם מהא דלמר פ' במתא דעירובין (דף טז:) ובשבת פרק הורקן (דף טז:) דבור וחוליתיה מנטרפין לעשרה ועוד אמרין בטוף פרק כל גגות (עירובין ג:) גבי שמי חליות וז למעלה מנו ויש גידוד חמשה ומחילה חמשה דמורה רב מסדא בחמתיה האילן וזוהי פני עשרה עשרה טפחים, ויש בזה הכשר סוכה, סבר אביי למימר גוד אסיק מחיצתא, כלומר הבה בלבך כאילו חתכה וזוהי מחיצתא מזה העמוד, ודחה רבא ואמר בעיני מחיצות הכריות וליכא, הוה רבן עקיבא ד' קונדיסין וסיבך על גבן, ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין, ואסיבא איליא דרב הונא, פליגי באפסוק הגג והוא הדין על שפת הגג, ר' יעקב סבר גוד, פירוש משוך, מילשון ומשכיר ומתנוגגין נגודין, כלומר משוך אסיק מחיצתא, כדאמרון לעיל, ורבין סברי לא, א' והוא דפליגי בארץ, דהייקין מינה באפסוק הגג פליגי, להוריען כמו ר' יעקב דלעיל, כ' דלעיל, כ' דליתיה עדיף ליה, פירוש קונדיסין, קורות של עץ כגון עמודין דן, ואם יש עבים שאם יחקקו יש בהן טפח לכאן וטפח לכאן, וישמעונייהו ביה טפח טפח טפח טפח ליות אחרת וטפח ליות אחרת הסוכה, נידון כשני (יהומין) (עמורין), פירוש בלשון ון קורין לשים דין, נמצא פי' דיימרת שני עמודין, כלומר שני פסין ושל טפח טפח עמודין, הוה רבן עקיבא ד' קונדיסין וסיבך על גבן, ר' יעקב אומר ורואין כל שארץ יחקקו ויחלקו ויש בהן טפח לכאן וטפח לכאן, שיהו ביה טפח טפח דיימרי, שיהו ר' יעקב אומר דיימרי סוכה טפח, וחכמים אמרין עד שיהו שתי דפנות כהלכתן ושלישית אפי' טפח, וטפחות הן, פ' ספיקא ושיאניה גבוהה עשרה טפחים, אחר רב ד' יוחנן ור' הונא אמרי לה רב חביבא מתנו כולי סדר מועד, כל כי האי גוונא זוגא, וזאת חלופי חלופי ר' יוחנן ועיל ר' יוחנן, ארין ט' טפחים ומפורת טפח, הרי עשרה, וכתיב: ויערתי לך שם, כלומר יקו שסמאנו כי הארץ יש בו עשרה טפחים, וכתיב השמים שמים לה' ירחקין נתן כבני אדם, נמצא למעלה מארץ רשות אחרת.

ר' זכני חנינא ורבי יוחנן ורב חביבא מסנו. להך מילתא דלקמן: גבוהה דכמי' [שמות כה] ואמה וחלי קומתו ואמה בת ששה טפחים ומתילא

פחות ממשלשה טפחים בשרה. מאן קשיא לפי מה שפי' בקונ"ט כ"ש פרק שני דגיטין (דף טו:) גבי גידוד חמשה ומחילה חמשה אין מנטרפין דלם היה חרין עמוק חמשה ומקופו מחילה חמשה אין מנטרפין להיות בתוכו רשות היחיד הא' אשכחן הכל לענין סוכה דמנטרפין וכן פ'ק' דשבת (דף טו:) גבי בית דלין מוכי עשרה דלם חקק בו ארבעה על ארבעה על ארבעה חשיב כוליה רשות היחיד מיהו היהא איכא דלחום שחקק ארבעה עמוק עשרה ועוד מקשה רבינו תם מהא דלמר פ' במתא דעירובין (דף טז:) ובשבת פרק הורקן (דף טז:) דבור וחוליתיה מנטרפין לעשרה ועוד אמרין בטוף פרק כל גגות (עירובין ג:) גבי שמי חליות וז למעלה מנו ויש גידוד חמשה ומחילה חמשה דמורה רב מסדא בחמתיה האילן וזוהי פני עשרה עשרה טפחים, ויש בזה הכשר סוכה, סבר אביי למימר גוד אסיק מחיצתא, כלומר הבה בלבך כאילו חתכה וזוהי מחיצתא מזה העמוד, ודחה רבא ואמר בעיני מחיצות הכריות וליכא, הוה רבן עקיבא ד' קונדיסין וסיבך על גבן, ר' יעקב מכשיר וחכמים פוסלין, ואסיבא איליא דרב הונא, פליגי באפסוק הגג והוא הדין על שפת הגג, ר' יעקב סבר גוד, פירוש משוך, מילשון ומשכיר ומתנוגגין נגודין, כלומר משוך אסיק מחיצתא, כדאמרון לעיל, ורבין סברי לא, א' והוא דפליגי בארץ, דהייקין מינה באפסוק הגג פליגי, להוריען כמו ר' יעקב דלעיל, כ' דלעיל, כ' דליתיה עדיף ליה, פירוש קונדיסין, קורות של עץ כגון עמודין דן, ואם יש עבים שאם יחקקו יש בהן טפח לכאן וטפח לכאן, וישמעונייהו ביה טפח טפח טפח טפח ליות אחרת וטפח ליות אחרת הסוכה, נידון כשני (יהומין) (עמורין), פירוש בלשון ון קורין לשים דין, נמצא פי' דיימרת שני עמודין, כלומר שני פסין ושל טפח טפח עמודין, הוה רבן עקיבא ד' קונדיסין וסיבך על גבן, ר' יעקב אומר ורואין כל שארץ יחקקו ויחלקו ויש בהן טפח לכאן וטפח לכאן, שיהו ביה טפח טפח דיימרי, שיהו ר' יעקב אומר דיימרי סוכה טפח, וחכמים אמרין עד שיהו שתי דפנות כהלכתן ושלישית אפי' טפח, וטפחות הן, פ' ספיקא ושיאניה גבוהה עשרה טפחים, אחר רב ד' יוחנן ור' הונא אמרי לה רב חביבא מתנו כולי סדר מועד, כל כי האי גוונא זוגא, וזאת חלופי חלופי ר' יוחנן ועיל ר' יוחנן, ארין ט' טפחים ומפורת טפח, הרי עשרה, וכתיב: ויערתי לך שם, כלומר יקו שסמאנו כי הארץ יש בו עשרה טפחים, וכתיב השמים שמים לה' ירחקין נתן כבני אדם, נמצא למעלה מארץ רשות אחרת.

יש עובדין כל כך שאילו יחקקו וינטל עובי עיגולן וירבעוס ויחלקו ויש בהן טפח לכאן וטפח לכאן ולאחר שירבעוס יחלקוס מצפנים ויעשו אותם כעין מצופים שלנו שיש להם שמי דפנות שאם אתה זוקפן אחד מדפנותיה עומד ממורה למערכב והוא מנפון לדרוס: **גידון משום דיומד.** אתה דנו להכשיר כדן שאמרו חכמים לענין פסי ביראות בעירובין (דף י:.) שנימרתין ארבעה דיומדין ועל שם שיש לכל אחד שתי מחילות קרי להו דיומדין קרי להו דיומדין שני עמודין: **שקיה רבי יעקב אומר דיומדי סוכה דיו בטפח.** ולא כשל פסי ביראות שהאריכוס אמה לכאן ואמה לכאן ועל כרחיק הא דרבי יעקב דלמר יחקקו ויחלקו בעגולין קאמר דאי מרובעין לא אמר אלא יחלקו דהיי אמרי להו בעירובין: **שקיה כהלכתן בלויך כל הסוכה וצתתה אחד לארבעה אחד וצתתה: ושלישית אפילו טפח.** דהיי אגמריה רחמנא למשה מסיני דבשלישית כגי ליה בטפח: **דכתיב וצתתה אחד לארבעה אחד וצתתה: וזוהי קומתו ואמה בת ששה טפחים ומתילא**

16 ג' העין קושטין גמ' (א) [תוספת' ס"ח ה"ט:] (א) שנת ד' מנעלה 17 (ד) שנת ג' עירובין ד: פסולין 18 (ה) מה ס' 19 (ו) ופי' רש"א מ"ש על ש"י לנעיל ע"א ד"ה א"ס י"ט כ"ג.

תורה אור השלם

1. ונעדרתי לך שם ודברתי אתך מעל הדבשר מבין שני הזכרים אשר על ארץ העזרה את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל: שמות כה כב

גליון הש"ס

נ"ס ליבא תיורי תיובתיה דה"ה בבבב. ענין זה לקמן דף ט' ע"א גיטין דף מה ע"כ:

לענין רש"י

אפי' ש"י, ט"ס.

מוסף רש"י

בבבולה סדר מועד כל כי האי זוגא, שהמורה שם ז' של ארבע הכמים הללו ונתיבא 17. חלופי ר' יוחנן, י"ט מחלופי ר' יוחנן ומעילי הרי יוחנן ושבח ד' הרי כתיב עשרה, ומה מן הקרקע: ונתיבא 18.

